

Säkerhetssamordning
Linda Hedlund
linda.hedlund@borgholm.se

Plan för hantering av extraordinära händelser

Beslutad av kommunstyrelsen 2019-

Innehållsförteckning

1	Utgångspunkter	3
2	Uppstart av kommunens krisorganisation	3
3	Planering för extraordinära händelser	4
3.1	Kontinuitetshantering	4
3.2	Reservkraft	4
4	Övning och utbildning av krisorganisationen	5
5	Samverkan	5
5.1	Samverkan med Mörbylånga.....	5
5.2	Samverkan med civilsamhället	6
5.3	Regional samverkan	6
	Bilagor	7
	Bilaga 1 – Krispärm	7
	Bilaga 2 – Övnings- och utbildningsplan.....	7

1 Utgångspunkter

I Styrdokument för Borgholms kommuns arbete med krisberedskap (antaget av Kommunfullmäktige 2019-10-21 § 192) klargörs kommunens organisation, uppgifter och ansvarsförhållanden vid olika typer av samhällsstörningar. Styrdokumentet utgår från kommunens ordinarie organisation, och är i övrigt anpassat efter de krav kommuner har i enlighet med lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Enligt "Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022" mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska kommunen ta fram ett styrdokument för sitt arbete med krisberedskap. I tidigare överenskommelser för perioden 2015-2018 skulle "Utbildnings- och övningsplan" och "Plan för hantering av extraordinära händelser" ingå i styrdokumentet. Nu ska dessa dokument hanteras separat och ska enligt "Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap 2018-2020" (MSB och SKL) beslutas av lägst kommunchefen. Borgholms kommuns plan för hantering av extraordinära händelser beslutas av kommunstyrelsen.

För den praktiska hanteringen av en uppkommen händelse har kommunen en krispärm, som finns såväl analog som digital. Krispärmerna tydliggör rutiner och roller vid en extraordinär händelse, allt från uppstart/larmning till avslut och utvärdering. Det är krispärmerna som är det praktiska stödet vid all hantering om någonting verkligen händer.

Kommunstyrelsen har även beslutat om en kriskommunikationsplan och en övnings- och utbildningsplan i enlighet med lag (2006:544) om extraordinära händelser.

2 Uppstart av kommunens krisorganisation

Uppstart av kommunens krishanteringsorganisation kan ske på flera sätt. Ansvarsförhållandena anges i Styrdokument för Borgholms kommuns arbete med krisberedskap. De praktiska rutinerna finns i Borgholms kommuns Krispärm.

Respektive förvaltning och Borgholm Energi AB (BEAB) kan själva starta upp sina respektive krisorganisationer. Förvaltningarna och BEAB har ansvar för att informera kommunchefen, eller av denne utsedd ersättare, om uppkomna situationer. Kommunchefen bedömer om vidare samordnande åtgärder behövs, samt om hela eller delar av kommunens krisorganisation ska startas upp.

Borgholms kommuns krispärm finns i två identiska exemplar rent fysiskt, ett i Servicecenter och ett i säkerhetssamordnarens rum. Digitalt finns den på Insidan under Säkerhetsarbete - krishantering. Den innehåller larmrutiner, kontaktlistor (sekretessmarkerade), beskrivning av krisorganisationen, rollkort, mallar och checklistor, lokaler för krisorganisationen samt några mera specifika delar som brandrutiner och vädervarningar. Krispärmerna är utformad i samverkan med Mörbylånga kommun och det långsiktiga målet

är att i tillämpliga delar samordna såväl krisorganisationer som krispärmar i kommunerna.

3 Planering för extraordinära händelser

I kommunens Risk- och sårbarhetsanalys 2019 anges de typhändelser som bedöms som mest sannolika, eller är så pass allvarliga att de måste beaktas.

I allt arbete och särskilt i planeringsprocesser (exempelvis i översiktsplaner och detaljplaner) ska kommunen verka för att extraordinära händelser i möjligaste mån förebyggs. Det gäller särskilt händelser som förväntas med anledning av klimatförändringar, som stigande havsnivåer, torrare klimat men även ökad risk för stora nederbördsmängder under kort tid.

Kommunen har ett antal analyser och planer av olika händelser som bedöms eller i närtid bedömts som mera sannolika. Samtliga är i behov av uppdatering. Högst prioritet för uppdatering har planen för större snöoväder. En rejäl "fåk" är en händelse som slår ut de flesta funktioner i kommunen. Den är dessutom så pass sannolik att den är lämplig att dimensionera krisorganisationen efter. Riktigt allvarliga snöoväder har historiskt inträffat ungefär vart 50:e år. Snöoväder som får konsekvenser för viss samhällsviktig verksamhet, som till exempel omsorgen, inträffar betydligt oftare.

Oljeskyddsplanen från 2013 behöver mindre uppdateringar. Risken för oljepåslag på stränder är påtaglig. Beredskapsplanen för Ölandsbron (gemensam med Mörbylånga och Kalmar) behöver också utvecklas med bland annat prioriteringar för ersättningstrafik. Planen för elbrist, Styrel, ska revideras under kommande år i enlighet med centrala beslut som gäller alla kommuner.

Bland händelser där det inte finns planer än är utrymning av turisttäta områden på norra Öland under högsäsong det mest akuta.

Risk- och sårbarhetsanalysen innehåller en utförligare beskrivning av olika typhändelser. Den innehåller även en åtgärdslista som beskriver vad kommunen har vidtagit, bör vidta och vissa förslag på åtgärder som kommunen inte ensam kan genomföra. Risk- och sårbarhetsanalysen ska vara ett levande dokument som kommer att uppdateras i takt med att åtgärder vidtas.

3.1 Kontinuitetshantering

Förvaltningar och bolag inom kommunen ska ha en egen planering för hur den samhällsviktiga verksamhet som bedrivs ska kunna upprätthållas vid en extraordinär händelse. Planerna ska visa hur verksamheten klaras under minst en vecka utan att tillföras resurser utifrån, samt ge förutsättningarna för att långsiktigt klara verksamheten.

3.2 Reservkraft

Avbrott i elförsörjningen är ett stort problem för de flesta verksamheter. För samhällsviktiga verksamheter där respektive verksamhet har bedömt att

reservkraft för elförsörjning vid elavbrott krävs ska bränsleförsörjningen vara anpassad för att klara en veckas kontinuerlig drift (senaste beslut av kommunfullmäktige 2015-12-14 § 204).

En översyn prioriteringarna av reservkraft för all samhällsviktig kommunal verksamhet är en prioriterad åtgärd. Antalet verksamheter som är elberoende ökar. Samtidigt blir eldrivna verksamheter hela tiden energieffektivare, vilket innebär att mindre el går åt för att upprätthålla verksamheten. Sammantaget stärker det behovet av en översyn av kommunens reservkraft.

4 Övning och utbildning av krisorganisationen

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommunen ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid (2 kap. 8 § LEH). Borgholms kommun har tagit fram en övnings- och utbildningsplan för innevarande mandatperiod för detta ändamål (antagen av Kommunstyrelsen xxxxx).

Tyngdpunkten i övnings- och utbildningsplanen är gemensamma övningar, dels regionalt men särskilt tillsammans med Mörbylånga kommun, och i förekommande fall även Kalmar kommun. Utbildning av enskilda tjänstepersoner som ingår i krisorganisationen är också viktig, och det finns ett behov av att öka kompetensen för hantering av krisinformationssystemet WIS samt om kommunikation med Raket.

Under perioden kommer en stor totalförsvarsövning att genomföras i regionen, där många medarbetare och politiker i kommunen kommer att delta. Generellt är utbildning om civilt försvar och kommunens roll vid höjd beredskap eftersatt. Totalförsvarsövningen kommer att involvera flera politiker och tjänstepersoner, men ytterligare utbildning kommer att krävas.

5 Samverkan

I en liten kommun som Borgholm är samverkan med andra aktörer i händelse av en kris av största vikt. Det gäller både formell samverkan med andra kommuner och myndigheter och samverkan med civilsamhällets frivilliga organisationer eller personer.

5.1 Samverkan med Mörbylånga

Borgholms kommun samverkar med Mörbylånga kommun när det gäller krisarbete, både i ordinarie verksamheter och om en extraordinär händelse inträffar. Kommunerna har påbörjat arbetet med att likrikta organisationen vid extraordinära händelser. Medarbetare från båda kommunerna ska enkelt kunna hoppa in och göra samma insats som personen är tränad för i den egna kommunen i grannkommunen vid behov.

Krisparmen i respektive kommun är likartad när det gäller arbetsgång vid en extraordinär händelse, rollkort och rutiner och checklistor.

5.2 Samverkan med civilsamhället

Kommunen har i sitt geografiska områdesansvar även rollen att värna civilbefolkningen. Kommunen ska också ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser för extraordinära händelser.

Kommunen ska under en extraordinär händelse ansvara för en inriktnings- och samordningsfunktion (IFS), i syfte att verka för samordning av olika aktörers arbete. För att detta ska fungera i ett krisläge ska kommunen samla frivilligorganisationer och andra som har verksamhet som är viktig vid en extraordinär händelse så att kommunen och övriga aktörer får kännedom om varandra och kan utbyta information.

Vid en extraordinär händelse är kommunen ansvarig för information till allmänheten. För att kunna säkra denna uppgift behövs samverkan med frivilligorganisationer under normala förhållanden.

Samverkan med civilsamhället ska på sikt samordnas med Mörbylånga kommun, då många organisationer verkar med hela Öland som bas.

5.3 Regional samverkan

Borgholms kommun avser att ge hög prioritet för den regionala samverkan kring extraordinära händelser som samordnas av länsstyrelsen i Kalmar län.

Ett särskilt samverkanskluster är Kalmar, Mörbylånga och Borgholms kommuner som tillsammans med länsstyrelsen i Kalmar län har ansvaret om något skulle hända med Ölandsbron.

Samma kommuner arbetar också för att få fram ett avtal om personalutbyte vid situationer där möjligheten till persontransporter som arbetsresor begränsas. Utgångspunkten är om något händer med bron, men personalutbyte skulle även kunna bli aktuellt vid till exempel drivmedelsbrist. Avtalet är tänkt att omfatta all personal och dess innebörd är att vid en kris ska man utföra sitt arbete i den kommun där man bor.

Borgholms kommun, och särskilt de norra delarna av kommunen, ligger inom riskområdet för kärnkraftverket i Oskarshamn (OKG). En stor del av ansvaret vid en eventuell olycka där hamnar på OKG respektive länsstyrelsen i Kalmar län. Borgholms kommun har också ett stort ansvar, och avser att i samverkan arbeta för förbättrade larmrutiner vid en eventuell olycka, samt en utrymningsplan för norra Öland. Under sommarens högsäsong för turismen vistas 10 000-tals människor i den inre zonen runt kärnkraftverket på norra Öland.

Bilagor

Bilaga 1 – Krispärm

Borgholms kommuns krispärm finns analog i Servicecenter och i säkerhetssamordnarens rum. Digitalt finns den på G:/KRIS/RUTINER-innehållet i mappen ska överensstämma med krispärmerna.

Bilaga 2 – Övnings- och utbildningsplan

Antagen av kommunstyrelsen 2019-